

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.003.17.2015

P/15/079

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/15/079 – Realizacja programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Aleksandra Trojak, gł. specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 93788 z dnia 30 marca 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół im. Księdza Józefa Tischnera w Dobczycach ¹ , ul. Szkolna 20a, 32-410 Dobczyce
Kierownik jednostki kontrolowanej	Bogusław Lichoń, dyrektor Zespołu (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie² realizację w Zespole programu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”³ w latach 2010-2014.

W ramach projektu realizowano zadania takie jak kursy doskonalące i kwalifikacyjne, dodatkowe praktyki zawodowe, staże-wizyty zawodoznawcze, w których brało udział 1 249 uczestników⁴, w tym 496 kobiet i 753 mężczyzn⁵. Ponadto 3 uczniów uczestniczyło w wizytach studyjnych, a 12 w seminarium odbytym w ramach komponentu ponadnarodowego. Wszystkie zajęcia były dostosowane do branż i zawodów, w których kształciły szkoły zawodowe funkcjonujące z Zespole. Przyjęte do realizacji zadania były zgodne z zainteresowaniami uczniów oraz potrzebami rynku pracy. W okresie realizacji projektu uruchomiono nowe kierunki kształcenia.

Projekt realizowano efektywnie. Całkowite jego koszty przypadające na Zespół wynosiły 1 279,6 tys. zł, co stanowiło ok. 18% łącznego budżetu projektu w powiecie myślenickim i ok. 5% łącznych wydatków na szkoły zawodowe poniesionych w latach 2010-2014 przez Zespół. Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie do 31 grudnia 2014 r. wyniósł 1 024 zł. Największe wydatki poniesiono na kursy kwalifikacyjne oraz zakup wyposażenia.

Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne. Realizację projektu poprzedziła identyfikacja potrzeb i możliwości Zespołu w zakresie kształcenia zawodowego. Określono zasady rekrutacji i uczestnictwa uczniów w poszczególnych zadaniach. Nie przekraczano maksymalnej liczebności grup. Monitorowano jakość zajęć i przeprowadzano ewaluację wewnętrzną poprzez ankiety wśród uczniów. Ankietowani pozytywnie oceniali przydatność i organizację zajęć. Szkoła prowadziła doradztwo zawodowe, nawiązała współpracę z przedsiębiorcami oraz współpracę międzynarodową. Rezultatem realizacji projektu w Zespole było uzyskanie przez uczniów 1 228 certyfikatów, uprawnień i zaświadczeń potwierdzających udział w zajęciach, a także ulepszenie bazy dydaktycznej szkół.

¹ Dalej Zespół lub Szkoła.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dalej program lub projekt.

⁴ Niektórzy uczniowie brali udział w kilku zadaniach.

⁵ Odpowiednio 40% i 60%.

Odsetek uczniów klas pierwszych szkół zawodowych utrzymywał się na zbliżonym poziomie (ok. 29%). W badanym okresie wzrastał odsetek uczniów przystępujących do egzaminów zawodowych z 88% w roku 2009/2010 do 96% w roku 2013/2014. Zdawalność egzaminów zawodowych kształtowała się pomiędzy 73% w roku 2009/2010 a 59% w roku 2012/2013. W zasadniczej szkole zawodowej wskaźnik ten wahał się od 72% w roku 2009/2010 do 88% w roku 2013/2014 i w badanym okresie w dwóch latach był wyższy od średnich na terenie województwa. Z kolei w technikum mieścił się w granicach od 52% w roku 2012/2013 do 75% w roku 2009/2010 i – z wyjątkiem roku 2009/2010 – znacząco odbiegał in minus od średnich dla województwa małopolskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zgodność przyjętych celów programu z potrzebami beneficjenta oraz monitorowanie i zarządzanie projektem

Opis stanu faktycznego

W Zespole funkcjonuje m.in.:

- Technikum Nr 1⁶, przygotowujące do zdobycia zawodów technicznych: elektronika, informatyka, mechatronika, elektryka, technika budownictwa, technika urządzeń sanitarnych, technologia żywności, technika usług fryzjerskich, technika żywienia i usług gastronomicznych (poprzednio technik organizacji usług gastronomicznych i kucharz⁷), ekonomisty, technika obsługi turystycznej, technika cyfrowych procesów graficznych;
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1⁸ przygotowująca do zawodów: sprzedawca, cukiernik, kucharz (poprzednio kucharz małej gastronomii⁹), elektryk, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (poprzednio technolog robót wykończeniowych w budownictwie¹⁰), elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych, ślusarz, stolarz.

Kształcenie zawodowe prowadzono w roku szkolnym 2009/2010 w Technikum w 22 oddziałach (w tym w 4 oddziałach łączono dla dwóch grup zawodowych) i w ZSZ w 5 oddziałach (w tym w 1 oddziale łączono dla dwóch grup zawodowych). Liczby takich oddziałów w kolejnych latach szkolnych do roku 2014/2015 były następujące (liczby w nawiasach odnoszą się do oddziałów, w których łączono kształcenie dla dwóch lub trzech grup zawodowych):

- w Technikum: 21(4), 20(4), 26(8), 22(9), 19(9);
- w ZSZ: 5(2), 5(3), 7(6), 6(6), 6(4).

W 2012 r. Powiat zlikwidował Zespół Szkół Technicznych i Rolniczych im. Jana Długosza w Dobczycach¹¹ (ZSTiR), a uczniowie tej szkoły kontynuowali naukę w Zespole.

(dowód: akta kontroli str. 4-7)

W ramach projektu uczniowie Zespołu uczestniczyli w kursach podnoszących kwalifikacje, w zajęciach z doradztwa zawodowego oraz stażach-wizytach zawodoznawczych. W projekcie brali udział uczniowie kształcący się we wszystkich zawodach realizowanych w Zespole, zaliczanych do branż:

- informatyczno-elektronicznej, w tym zawody: technik informatyk, technik elektronik, technik cyfrowych procesów graficznych, elektromechanik pojazdów samochodowych;

⁶ Dalej *Technikum*.

⁷ W związku z wprowadzeniem zmian w szkolnictwie zawodowym od 1 września 2012 r. oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. z 2012 r. poz. 7 ze zm.) zawody technik organizacji usług gastronomicznych, technik żywienia i gospodarstwa domowego oraz kucharz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę technik żywienia i usług gastronomicznych.

⁸ Dalej *ZSZ*.

⁹ W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis 7) nazwę zawodu kucharz małej gastronomii zmieniono na kucharz.

¹⁰ W związku z reformą szkolnictwa zawodowego (zobacz przypis 7) zawody posadzkarz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz malarz-tapeciarz zostały połączone w jeden zawód, który otrzymał nazwę monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie.

¹¹ Uchwała Nr XX/170/2012 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 27 kwietnia 2012 r. w sprawie likwidacji szkół i internatu w Zespole Szkół Technicznych i Rolniczych im. Jana Długosza przy ul. Górskiej 31 w Dobczycach, poprzedzona uchwałą Nr XIII/108/2011 Rady Powiatu Myślenickiego z dnia 27 października 2011 r. w sprawie zamiaru rozwiązania Zespołu Szkół Technicznych i Rolniczych im. Jana Długosza w Dobczycach przy ul. Górskiej 31 oraz likwidacji szkół i Internatu wchodzących w skład tego Zespołu.

- turystyczno-gastronomicznej, w tym zawody: technik żywienia i usług gastronomicznych/technik organizacji usług gastronomicznych/technik w zawodzie kucharz, technik obsługi turystycznej, kucharz/kucharz małej gastronomii, cukiernik;
- mechaniczno-mechatronicznej – w zawodzie: technik mechatronik, mechanik pojazdów samochodowych;
- budowlanej – w tym zawody: technik budownictwa, technik elektryk, technik urządzeń sanitarnych, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie;
- rolno-przetwórczej, w tym zawód: technik technologii żywności;
- usługowej, w tym zawody: technik ekonomista, technik usług fryzjerskich.

Ewaluacją – za pomocą ankiet – objęte były wszystkie kursy i wizyty zawodoznawcze. Ankiety przeprowadzane były przez prowadzących zajęcia, a wyniki przekazywano do Starostwa Powiatowego w Myślenicach.

(dowód: akta kontroli str. 68, 83, 193-197)

W okresie realizacji projektu w Zespole uruchomiono 12 nowych kierunków kształcenia zawodowego dla młodzieży, w tym:

- w Technikum:
  - od 1 września 2010 r.: technik budownictwa,
  - od 1 września 2011 r.: technik mechatronik,
  - od 1 września 2012 r.: technik ekonomista, technik obsługi turystycznej, technik urządzeń sanitarnych, technik technologii żywności i technik usług fryzjerskich,
  - od 1 września 2013 r.: technik cyfrowych procesów graficznych;
- w ZSZ:
  - od 1 września 2012 r.: mechanik pojazdów samochodowych, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, technolog robót wykończeniowych,
  - od 1 września 2014 r.: fryzjer.

Uruchomienie tych kierunków uzasadniano m.in. zapotrzebowaniem rynku pracy i stworzeniem większych możliwości zatrudnienia, z wyjątkiem zmian wprowadzonych od 1 września 2012 r., które związane były z umożliwieniem kontynuowania nauki uczniom ze szkół zawodowych wchodzących w skład ZSTiR, rozwiązanego przez Powiat Myślenicki z dniem 31 sierpnia 2012 r.

Inne trzy zmiany spowodowane były koniecznością wprowadzenia od roku szkolnego 2012/2013 nowych podstaw programowych dla kształcenia zawodowego. Ponadto w ZSZ od 1 września 2013 r. uruchomiono klasę wielozawodową dla młodocianych pracowników, co uzasadniano zainteresowaniem młodzieży kształceniem na poziomie zasadniczym z równoczesnym nabywaniem umiejętności zawodowych u pracodawców.

Wszystkie nowe kierunki wprowadzono w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, po uzyskaniu pozytywnej opinii Powiatowej Rady Zatrudnienia, a w przypadku kierunków, których procedurę wprowadzenia rozpoczęto po 1 września 2012 r. – również opinii Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia w Krakowie, zgodnie z postanowieniami art. 39 ust. 5 ustawy o systemie oświaty¹².

(dowód: akta kontroli str. 5-26)

W badanym okresie nie zlikwidowano żadnego kierunku kształcenia, przy czym Zespół nie prowadził naboru do zawodów: blacharz samochodowy, stolarz, ślusarz i sprzedawca – od roku szkolnego 2009/2010, elektryk – od roku 2010/2011, mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych – od roku 2013/2014, mechanik pojazdów samochodowych, technik urządzeń sanitarnych i technik ekonomista – od roku 2014/2015.

Z nowowprowadzanych kierunków nie została zorganizowana w roku szkolnym 2014/2015 klasa kształcąca w zawodzie fryzjer z powodu braku chętnych.

(dowód: akta kontroli str. 6-7, 10)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zespołu w zbadanym zakresie.

Ocena cząstkowa

¹² Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

Opis stanu faktycznego

2. Efektywność programu

Projekt finansowany był w 85% ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w 2,25% ze środków budżetu państwa oraz w 12,75% ze środków budżetu powiatu myślenickiego. Rozliczenia finansowe prowadzone były w Starostwie Powiatowym w Myślenicach. Wydatki na realizację projektu w Zespole w latach 2010-2014 wynosiły 1 279,6 tys. zł, z czego:

- 1 130,2 tys. zł (88%) stanowiły koszty realizacji programów rozwojowych,
- 149,4 tys. zł (12%) wynosiły koszty zarządzania projektem w części przypadającej na Zespół.

Według stanu na 31 grudnia 2014 r. koszty realizacji poszczególnych zadań wynosiły:

- kursy podnoszące kwalifikacje – 879,7 tys. zł, tj. 69% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Średni koszt wszystkich kursów przypadający na jednego ucznia wynosił 905 zł. Spośród wszystkich kursów, najwyższy średni koszt zadania przypadający na jednego ucznia wyniósł 2 911 zł (kurs *blacharz-lakiernik samochodowy*), a najniższy 99 zł (kurs *carvingu*);
- zajęcia z doradztwa zawodowego – 4,1 tys. zł, tj. 0,3% łącznych kosztów projektu. Średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 179 zł;
- dodatkowe praktyki zawodowe – 4 tys. zł, tj. 0,3% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszt tych zajęć przypadający na jednego ucznia wynosił 2 000 zł;
- staże/wizyty zawodoznawcze – 32 tys. zł, tj. 2,5% w stosunku do łącznych kosztów projektu. Koszty wizyt wahały się od 1 tys. zł do 7,6 tys. zł, a średni koszt przypadający na jednego ucznia wynosił 127 zł.

Ponadto zakupione zostało wyposażenie dla szkolnych pracowni oraz nowoczesne pomoce dydaktyczne za łączną kwotę 174,6 tys. zł, co stanowiło 14% łącznych kosztów projektu. Na wynagrodzenia dla lidera szkolnego oraz materiały biurowe wydatkowano 35,8 tys. zł, tj. 3% ogółu kosztów.

Ogólny średni koszt udziału jednego uczestnika w projekcie wynosił 1 024 zł.

Średnioroczny koszt kształcenia jednego ucznia Technikum i ZSZ w ww. latach wynosił kolejno: 6 884 zł, 6 737 zł, 6 647 zł, 7 339 zł i 8 057 zł. Koszty projektu stanowiły 5% wydatków poniesionych w latach 2010-2014 przez Zespół na szkoły zawodowe zwiększonych o koszty projektu¹³. Całkowity koszt realizacji projektu przypadający na Zespół stanowił 18% łącznych kosztów projektu w powiecie myślenickim.

(dowód: akta kontroli str. 174-192)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zespołu w badanym obszarze. Projekt został zrealizowany efektywnie.

3. Skuteczność projektu

Opis stanu faktycznego

Program Rozwoju Szkoły na lata 2010-2015 w ramach projektu systemowego województwa małopolskiego „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” sporządzony był we wrześniu 2010 r. w formie tabel. Określono w nim cele, zadania, termin ich realizacji i przewidywane efekty dotyczące: organizacji i przebiegu kształcenia, opieki i wychowania, integracji ze środowiskiem lokalnym oraz bazy i wyposażenia szkoły – odrębnie dla Technikum i ZSZ. Kolejny *Program Rozwoju Technikum nr 1 funkcjonującego w Zespole Szkół im. ks. Józefa Tischnera w Dobczycach* oraz *Program Rozwoju Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 1 funkcjonującej w Zespole Szkół im. ks. Józefa Tischnera w Dobczycach* opracowano we wrześniu 2012 r., według wzoru otrzymanego z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

W programach tych zakładano m.in.:

- w kategorii organizacja: pozostawienie m.in. dotychczasowych podstawowych profili kształcenia, a w zakresie zmian „stosować higieniczny plan lekcji”;

¹³ Wydatki na szkoły zawodowe w latach 2010-2014 wyniosły łącznie 23 371,3 tys. zł, a na projekt 1 279,6 tys. zł.

- w części „Strategiczne kierunki rozwoju” m.in.: dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz zintegrowanie działań placówki z potrzebami i możliwościami regionu, budowanie autonomii Zespołu poprzez opracowanie własnego planu rozwoju i jego wdrażanie oraz stworzenie systemu ewaluacji wewnętrznej, nawiązywanie współpracy z partnerami umożliwiającej realizację oczekiwań środowiska szkolnego i lokalnego, tworzenie bazy oświatowej poprzez podejmowanie działań w celu pozyskania funduszy na nowe inwestycje oraz niezbędne wzbogacenie i unowocześnienie bazy już istniejącej;
- w części dot. przystąpienia szkoły do projektu, że realizacja projektu obejmuje wsparciem: rozwój kompetencji kluczowych uczniów, zajęcia wyrównawcze, zajęcia zawodowe branży informatyczno-elektronicznej, wyposażenie w sprzęt techniczno-dydaktyczny, doradztwo edukacyjno-zawodowe oraz praktyki i staże uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 27-81)

Dyrektor Zespołu ustalił regulamin uczestnictwa w projekcie¹⁴. Pierwotnie przewidziane w nim trzy formy wsparcia (kursy zawodowe, praktyki zawodowe i doradztwo zawodowe) zostały ostatecznie rozszerzone do pięciu form, tj.: kursy doskonalące, staże-wizyty zawodoznawcze, dodatkowe praktyki zawodowe, doradztwo zawodowe i komponent ponadnarodowy.

Według Regulaminu (po zmianach) uczestnikiem projektu mógł być uczeń szkoły technicznej/zawodowej dla młodzieży, który wyraził dobrowolną chęć udziału w wybranej formie wsparcia, kształcił się w kierunkowej branży dla danej formy wsparcia i został zakwalifikowany przez Komisję Rekrutacyjną. Jeden uczeń mógł brać udział w kilku formach wsparcia, z tym że jednokrotnie w przypadku dodatkowych praktyk zawodowych, doradztwa zawodowego, komponentu ponadnarodowego oraz staży-wizyt zawodoznawczych.

Uczniowie informowani byli o organizowanych zajęciach w ramach projektu za pośrednictwem lidera szkolnego oraz ogłoszeń zamieszczanych na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Zespołu.

Wstępne rozpoznanie dotyczące zainteresowania udziałem w kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe przeprowadzone zostało przez lidera szkolnego wśród uczniów Technikum i ZSZ w czerwcu 2010 r. Wówczas zainteresowanie tą formą wsparcia wykazało 96 uczniów kształcących się w zawodach z branży informatyczno-elektronicznej, budowlanej i turystyczno-gastronomicznej. Poza informacjami o kursach zawodowych zamieszczanymi na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Zespołu, lider szkolny przez cały okres realizacji projektu promował te kursy i inne formy wsparcia na zajęciach z młodzieżą i spotkaniach z ich rodzicami oraz wśród nauczycieli w szkole.

(dowód: akta kontroli str. 84-91, 117-118, 159)

W ramach projektu dla uczniów Technikum i ZSZ zrealizowano działania obejmujące:

- 1) 32 rodzaje kursów, w tym:
  - *fliziarz-posadzkarz* – 5 edycji, *monter okien* – 2 edycje i *malarz-tapeciarz* – 1 edycja, w wymiarze odpowiednio po 110-128 godzin, 80 godzin i 110 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 50, 21 i 10 uczniów kształcących się w zawodach: technik budownictwa, technik elektronik, technik elektryk, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, elektromechanik pojazdów samochodowych;
  - *kosztorysowanie robót budowlanych* – 3 edycje i *projektowanie AUTO-CAD* – 1 edycja, w wymiarze po 62 godziny i 50 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 35 i 8 uczniów kształcących się w zawodzie technik budownictwa i technik informatyk;
  - spawania (*spawacz MAG*, *spawacz MIG*, *spawacz TIG*) – łącznie 6 edycji, w których uczestniczyło 66 uczniów kształcących się w zawodach technik informatyk, technik elektronik, technik elektryk, technik mechatronik, mechanik pojazdów samochodowych, elektromechanik pojazdów samochodowych;
  - *obsługa przyrządów pomiarowych w mechatronice pojazdów samochodowych* – 1 edycja i *blacharz-lakiernik samochodowy* – 2 edycje, w wymiarze odpowiednio 60

¹⁴ Regulamin uczestnictwa w projekcie „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce” Beneficjent: Województwo Małopolskie, Partner: Powiat Myślenicki, Realizator: Zespół Szkół w Dobczycach ul. Szkolna 20a, w wersjach obowiązujących od 1 września 2010 r., 4 stycznia 2011 r., 7 września 2012 r. i 25 stycznia 2013 r.

i 80 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 5 i 12 uczniów kształcących się w zawodzie technik mechatronik, technik elektronik, elektromechanik pojazdów samochodowych;

- *dietyka* – 1 edycja i *wdrożenie systemu HACCP* – 2 edycje, w wymiarze odpowiednio po 60 godzin i 8 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 10 uczniów i 26 uczniów kształcących się w zawodach: technik w zawodzie kucharz, technik technologii żywności oraz technik żywienia i usług gastronomicznych;
- *kelner-barman* – 6 edycji, *barista* – 6 edycji, *carving* – 4 edycje, *sommelierski* – 3 edycje oraz *produkcja i zdobienie tortów* – 8 edycji, w wymiarach odpowiednio 60-80 godzin, 16-25 godzin, 10, 24 i 20-30 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 72, 61, 42, 32 i 63 uczniów kształcących się w zawodach: technik organizacji usług gastronomicznych/żywienia i usług gastronomicznych, technik w zawodzie kucharz, technik technologii żywności, technik obsługi turystycznej, cukiernik, kucharz małej gastronomii/kucharz;
- *ECDL* – 1 edycja w wymiarze 106 godzin i *programowanie sterowników PLC* – 6 edycji w wymiarze po 40 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 10 i 89 uczniów kształcących się w zawodach technik informatyk, technik elektronik, technik cyfrowych procesów graficznych, technik mechatronik;
- *SEP - pomiary w zakresie ochrony p.poz. do 1 kV* – 3 edycje, w których uczestniczyło 35 uczniów kształcących się w zawodach technik elektryk, technik urządzeń sanitarnych, technik elektronik, technik mechatronik;
- *fryzjerstwo* – 3 edycje, w wymiarze po 60 godzin, w których uczestniczyło 27 uczniów kształcących się w zawodzie technik usług fryzjerskich;
- *fakturowanie komputerowe* – 1 edycja, *od podstaw do samodzielnego księgowania* – 1 edycja, *podstawy zarządzania firmą* – 1 edycja, *projektowanie stron www* – 1 edycja, w wymiarze odpowiednio 30 godzin, 144 godzin, 60 godzin i 50 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 10, 9, 10 i 10 uczniów kształcących się w zawodzie technik informatyk, technik technologii żywności, technik budownictwa, technik ekonomista, technik usług fryzjerskich, technik w zawodzie kucharz, technik organizacji usług gastronomicznych;
- *grafika komputerowa Adobe Photoshop oraz programu Adobe Flash CS5* – 1 edycja, *obsługa programów graficznych AutoCad* – 2 edycje i *obsługa programów graficznych Photoshop* – 2 edycje, w wymiarze odpowiednio po 30, 50 i 40 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 15, 25 i 30 uczniów kształcących się w zawodach: technik informatyk, technik elektronik, technik budownictwa;
- *kierowca wózków jezdniowych silnikowych* – 3 edycje oraz *operator wózka specjalnego z wysięgnikiem teleskopowym* – 4 edycje w wymiarze po 67 godzin i 60 godzin, w których uczestniczyło odpowiednio 31 i 42 uczniów kształcących się w zawodach: technik elektryk, technik elektronik, technik urządzeń sanitarnych, technik informatyk, technik mechatronik, technik budownictwa, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, elektromechanik/mechanik pojazdów samochodowych;
- na prawo jazdy kierowcy kat. B – 5 edycji w wymiarze po 60 godzin, w których uczestniczyło 68 uczniów Technikum i 5 uczniów ZSZ, kształcących się w zawodach w różnych branżach;
- z języka angielskiego zawodowego – 2 edycje, w wymiarze po 120 godzin, zorganizowane od listopada 2010 r. do kwietnia 2011 r., w których uczestniczyli uczniowie Technikum kształcący się w zawodach z branży turystyczno-gastronomicznej (10 uczniów) oraz informatyczno-elektronicznej (11 uczniów).

Łączna liczba uczestników kursów wyniosła 972, w tym 363 (37%) kobiety i 609 (63%) mężczyzn;

- 2) zajęcia z doradztwa zawodowego, w wymiarze 15 i 10 godzin, w których uczestniczyli uczniowie Technikum kształcący się w zawodach z branży turystyczno-gastronomicznej (11 uczniów), informatyczno-elektronicznej (2 uczniów), usługowej (9 uczniów) i budowlanej (1 uczeń) – łącznie 23 uczniów, z tego 17 kobiet (74%) i 6 mężczyzn (24%);
- 3) dodatkowe 40 godzinne praktyki zawodowe w branży usługowej, w których uczestniczyły 2 uczennice kształcące się w zawodzie fryzjer;

- 4) 11 wizyt zawodoznawczych odbytych od czerwca 2011 r. do października 2014 r. w 8 zakładach pracy. Uczestniczyło w nich 252 uczniów (kobiet 116, tj. 46%, mężczyzn 136, tj. 54%), w tym:
- dla 160 uczniów kształcących się w zawodach: technik technologii żywności, technik żywienia i usług gastronomicznych/technik organizacji usług gastronomicznych, technik w zawodzie kucharz, kucharz małej gastronomii, cukiernik zorganizowano wizyty w: Bahlsen Sp. z o.o. w Skawinie (2-krotnie), Hotelu Krakus w Krakowie, Park Inn by Radisson Kraków Hotel w Krakowie, hotelach Radisson Blu „Centrum” i „Sobieski” w Warszawie, HoReCa Trainings Specialist AEP Departament MAKRO Cash and Carry Polska S.A. w Warszawie oraz Zakładzie Produkcyjnym Duda w Sosnowcu;
  - dla 79 uczniów kształcących się w zawodzie technik budownictwa zorganizowano 3-krotnie wizytę w FAKRO Sp. z o.o. w Nowym Sączu;
  - dla 13 uczniów kształcących się w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych zorganizowano wizytę w Fiat Auto Poland S.A. - Zakład Tychy.
- 5) uczestnictwo w ramach komponentu ponadnarodowego:
- w wizytach studyjnych organizowanych w Turynii w grudniu 2012 r. w zakresie programowania robotów, w kwietniu 2013 r. w zakresie gastronomii oraz w maju 2014 r. w zakresie programowania sterowników – po jednym uczniu, kształcącym się odpowiednio w zawodzie: technik elektronik, technik organizacji usług gastronomicznych i technik mechatronik;
  - w seminarium z zakresu nowoczesnych technologii w budownictwie, technice sanitarnej i klimatyzacji, przeprowadzonym 10 kwietnia 2014 r. w formie zajęć warsztatowych – 12 uczniów kształcących się w zawodzie technik budownictwa.

Uczniowie ZSZ brali udział w:

- kursach kwalifikacyjnych (produkcja i zdobienie tortów, kierowca wózków jezdniowych silnikowych, carving, fliziarz-posadzkarz, monter okien, prawo jazdy kat. B, spawacz, operator wózka specjalnego z wysięgnikiem teleskopowym, blacharz lakiernik samochodowy, sommelier) – 103 osoby, co stanowiło 11% uczestników tej formy zajęć,
- stażach-wizytach zawodoznawczych – 45 osób, co stanowiło 18% uczestników takich zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 83, 193-197)

Badanie dokumentów dotyczących realizacji 8 kursów i dwóch wizyt-staży zawodoznawczych¹⁵ wykazało m.in., że:

- komisja kwalifikowała do udziału w poszczególnych zajęciach chętnych, którzy spełniali wymagane kryteria. Ich liczba odpowiadała liczbie miejsc dla poszczególnych zadań i w żadnym z badanych przypadków nie były sporządzane listy rezerwowe;
- liczebność grup nie przekraczała progu przyjętego przez Powiat w założeniach modułowych specyfikacji istotnych warunków zamówienia (SIWZ) dla zamówienia publicznego na przeprowadzenie kursów zawodowych lub staży-wizyt zawodoznawczych w związku z realizacją projektu;
- zajęcia odbywały się według harmonogramów i programów ustalonych w umowach z wykonawcami, w czasie wolnym od zajęć szkolnych, tj. po lekcjach i w czasie weekendów, a dodatkowe praktyki zawodowe podczas wakacji. Ich przebieg i obecność uczniów był udokumentowany w „dziennikach zajęć” i na odpowiednich listach. W 7 spośród 8 analizowanych kursów zajęcia realizowane były w obiektach Zespołu w całości (6 przypadków) lub częściowo (zajęcia teoretyczne i niektóre z zajęć praktycznych kursu *blacharz-lakiernik samochodowy*);
- wszystkie zajęcia prowadzone były przez wykładowców zewnętrznych, a posiadanie przez nich odpowiednich kwalifikacji zapewniał wykonawca w sposób określony w SIWZ;

¹⁵ Badaniem objęto: 1) kurs języka angielskiego w branży informatyczno-elektronicznej, 2) kurs doradztwo zawodowe, 3) kurs fryzjerstwo, 4) kurs programowanie sterowników PLC, 5) kurs produkcja i zdobienie tortów, 6) kurs fliziarz-posadzkarz, 7) kurs blacharz-lakiernik samochodowy, 8) kurs operator wózka specjalnego z wysięgnikiem teleskopowym, 9) staż-wizyta zawodoznawcza w hotelach Radisson Blu „Centrum” i „Sobieski” w Warszawie, 10) staż wizyta zawodoznawcza w HoReCa Trainings Specialist AEP Departament MAKRO Cash and Carry Polska S.A. w Warszawie.

- prowadzący zajęcia wyposażali uczestników w wymagane materiały dydaktyczne, odzież ochronną, niezbędny sprzęt i inne materiały do przeprowadzenia zajęć;
- wszyscy uczniowie zakwalifikowani do uczestnictwa w zajęciach ukończyli je i otrzymali stosowne certyfikaty i zaświadczenia;
- we wszystkich przypadkach wykonawcy przeprowadzali wśród uczestników zajęć ich ewaluację za pomocą ankiet opracowanych zgodnie ze wzorem. Ankietowani oceniali wartość zajęć jako bardzo przydatne. Sporadyczne uwagi dotyczyły np. w przypadku kursu *programowanie sterowników PLC* – przeznaczenia więcej czasu na zajęcia praktyczne, w przypadku kursu *produkcja i zdobienie tortów* – zbyt małej sali w porównaniu do liczebności grupy. Wnioski ze zbiorczej analizy ankiet omawiano z wykonawcą zajęć. Wszystkie kursy były kontrolowane przez lidera szkolnego.

(dowód: akta kontroli str. 106-115, 200-222, 246)

Zespół otrzymał w ramach projektu sprzęt i pomoce naukowe o łącznej wartości 174,6 tys. zł, przeznaczony do wyposażenia pracowni:

- gastronomicznej i cukierniczej – ekspres do kawy, elektroniczny piec konwekcyjny, podstawa do pieca, płyta kuchenna gazowa, okap przyścienny, stoły robocze różnego typu, szafa magazynowa, umywalka naścienna, bateria umywalkowa na fotokomórkę, zlewozmywak 2-komorowy, bateria zlewozmywakowa, kuchnia gazowo-elektryczna i podstawa do pieca, okap, akcesoria ciastkarskie, akcesoria wyposażenia baru, drobny sprzęt kuchenny, warnik do wody, elektryczna ostrzałka do noży, wagi, miksery planetarne, a także książki, podręczniki i film instruktażowy – całkowita ich wartość wyniosła 62,6 tys. zł;
- informatycznej – serwer i 29 zestawów komputerowych oraz 33 biurek i foteli o całkowitej wartości 56,2 tys. zł;
- fryzjerskiej – lustra, szafki, fotele, wózki, myjnia fryzjerska, główki treningowe, suszarki, maszyny do strzyżenia, nożyczki, różnego rodzaju szczotki, lokówki, profesjonalne falownice i termoloki, aparat do przedłużania i zagęszczania włosów, sterylizator termiczny, mikrokamera do diagnozy stanu włosów i skóry głowy oraz inne wyposażenie pomocnicze stanowiska fryzjerskiego, a także komputer, projektor i drukarka – całkowita wartość tego wyposażenia wyniosła 55,8 tys. zł.

Ponadto z dniem 1 sierpnia 2012 r. przejęto sprzęt i materiały zakupione w ramach projektu przez Powiat Myślenicki dla ZSTiR, tj. ciągnik rolniczy, spawarki, pomoce dydaktyczne i podręczniki do pracowni mechaniki pojazdów, fryzjerskiej i budowlanej, o łącznej wartości 109,1 tys. zł.

Sprzęt był użytkowany, co potwierdziły wyniki oględzin, przy czym licznik ciągnika rolniczego wskazywał przepracowanie ok. 277 mth. W pracowniach odbywały się zajęcia praktyczne uczniów Zespołu i kursy organizowane w ramach projektu.

(dowód: akta kontroli str. 119-126)

Z wyjaśnień Dyrektora Zespołu w sprawie użytkowania ciągnika rolniczego wynika, że sprzęt ten wykorzystywano w ZSZ od września 2012 r. do czerwca 2013 r. do kształcenia młodzieży w zawodzie mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych, a obecnie służy jako pomoc dydaktyczna w kształceniu uczniów tej szkoły w zawodzie elektromechanik pojazdów samochodowych oraz do innych celów gospodarczych. Dyrektor podał też, że podejmowano starania zmierzające do wykorzystywania ciągnika do organizacji kursów prawa jazdy kategorii T w ramach projektu, czym byli zainteresowani uczniowie pochodzący z terenów wiejskich. Nie zostało to jednak zaakceptowane w Powiatowym Biurze Projektu z uwagi na brak kierunków rolniczych w kolejnych latach szkolnych w Zespole.

(dowód: akta kontroli str. 238, 239, 242)

W szkołach należących do Zespołu nie zatrudniano doradcy zawodowego, przy czym doradztwo zawodowe było ujęte w programie godzin wychowawczych. Prowadził je także wśród uczniów Technikum i ZSZ kierownik szkolenia praktycznego przy okazji organizacji praktyk zawodowych i wycieczek do zakładów pracy oraz szkoleń związanych z egzaminami zawodowymi. Uczniowie mogli korzystać z takiego doradztwa w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz u doradców zawodowych podczas Targów Edukacyjnych organizowanych corocznie przez Powiat Myślenicki, a także Festiwalu Zawodów organizowanego w Zespole. Zajęcia wyrównawcze i zajęcia wspomagające z przedmiotów zawodowych

i ogólnych prowadzone były przez nauczycieli Zespołu, w ramach godzin z art. 42 ust. 2 Karty Nauczyciela¹⁶.

(dowód: akta kontroli str. 247, 249, 276-284)

W Zespole nie korzystano z materiałów udostępnionych na stronie internetowej *zawodowamalopolska.pl* poza materiałami i opracowaniami przesłanymi przez Powiatowe Biuro Projektu. Opracowania dotyczące ramowych programów zajęć w poszczególnych zawodach przygotowane przez Centrum Wsparcia Edukacji Zawodowej – według wyjaśnień Dyrektora Zespołu – były przeglądane, ale nauczyciele korzystali z materiałów Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZiU) oraz podręczników i własnych opracowań. Doskonalili również swoją wiedzę na studiach podyplomowych, kursach i innych formach kształcenia zawodowego. Podczas zajęć korzystano z nowoczesnych środków audiowizualnych i programów komputerowych. W latach 2010-2015 zmodernizowane zostały pracownie gastronomiczne, elektryczne, mechatroniczne i fryzjerskie.

Współpraca nauczycieli z instytucjami odpowiedzialnymi za prowadzenie i kształcenie zawodowe, tj. KOWEZiU, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Kuratorium Oświaty w Krakowie i Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie, miała charakter ciągły. Polegała głównie na udziale w szkoleniach, w tym z zakresu opracowania szkolnych programów nauczania i planów edukacyjnych, wspierania uczniów zdolnych oraz pozyskiwaniu materiałów i opracowań niezbędnych do organizacji i przeprowadzania egzaminów zawodowych.

Współpracowano również ze szkołami wyższymi, m.in. z:

- Akademią Górniczo-Hutniczą – na podstawie wieloletniego porozumienia, w którym AGH zobowiązywała się do organizowania kursów przygotowawczych podnoszących poziom wiedzy, zapewnienia materiałów dydaktycznych w ramach akcji *Rok Zerowy* i organizacji na terenie Zespołu spotkania uczniów z wydelegowanymi przedstawicielami AGH, organizacji co najmniej raz w roku wykładu z matematyki lub pokazu ćwiczeń z fizyki na terenie AGH, wspomagania nauczania przedmiotów ścisłych oraz technicznych poprzez umożliwienie korzystania z platformy e-learning. Zespół zobowiązany był m.in. do tworzenia co najmniej 1 grupy w ramach akcji *Rok Zerowy*, zapewnienia lokalu i nauczycieli prowadzących kurs, zezwolenia na prowadzenie akcji informacyjnych o AGH oraz na organizację Ogólnopolskiej Olimpiady „O Diamentowy Indeks AGH”;
- Uniwersytetem Rzeszowskim i Uniwersytetem Jagiellońskim, w ramach realizowanego od 1 sierpnia 2010 r. do 30 września 2013 r. projektu „Młodzieżowe Uniwersytety Matematyczne”, który dotyczył zajęć wyrównawczych z matematyki.

(dowód: akta kontroli str. 238, 240, 247, 248, 287-300)

Zespół w 2003 r. nawiązał współpracę ze szkołą Realschule w Versmold – mieście partnerskim Dobczyc. Od 2005 r. nauczyciele języka niemieckiego z Zespołu i Gimnazjum w Dobzycach organizują cyklicznie – co roku – wymianę uczniów, w której uczestniczy około 18 osób. Współpraca ta ma na celu naukę języka, poznawanie kraju i kultury sąsiadów, zawiązywanie nowych przyjaźni.

(dowód: akta kontroli str. 285-286)

Udział 252 uczniów Zespołu w stażach-wizytach zawodoznawczych w odniesieniu do uzyskanych przez Powiat Myślenicki ogólnych rezultatów projektu w tym zakresie wynosił 13,3%. Liczba 976 certyfikatów/zaświadczeń potwierdzających udział w kursach zawodoznawczych uczniów Zespołu stanowiła 17,9% ogółu takich dokumentów uzyskanych w ramach projektu przez uczniów szkół zawodowych Powiatu¹⁷. W przypadku działań realizowanych w ramach komponentu ponadnarodowego uczestnictwo trojga uczniów Zespołu w wizytach studyjnych i 12 uczniów w seminariach szkoleniowych, stanowiło odpowiednio 42,9% i 32,4% ogólnej liczby uczniów szkół zawodowych Powiatu biorących udział w takich zadaniach.

(dowód: akta kontroli str. 198)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

¹⁶ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2014 r., poz. 191 ze zm.).

¹⁷ Nie prowadzono odrębnej ewidencji umożliwiającej ustalenie liczby uczniów z danej szkoły zawodowej, którzy uzyskali certyfikaty/zaświadczenia potwierdzające udział w kursie.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zespołu w zbadanym zakresie. Podjęte w ramach projektu działania były skuteczne.

4. Oddziaływanie programu na potrzeby kształcenia zawodowego

Opis stanu faktycznego

W Zespole liczba uczniów w badanym okresie na koniec roku szkolnego 2009/2010¹⁸ wyniosła 801 a w kolejnych latach 793, 777, 942, 815 i 762¹⁹, w tym uczniów ZSZ było odpowiednio: 112, 104, 120, 172, 156 i 165, a uczniów Technikum – 511, 493, 462, 590, 498 i 459. Odsetek uczniów w szkołach zawodowych w ogólnej liczbie uczniów w Zespole wzrósł z 78% w roku 2009/2010 do 82% na koniec 2014 r.

Odsetek liczby uczniów klas pierwszych w szkołach zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w Zespole w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 24% i wzrósł o 3 punkty procentowe w porównaniu do roku 2009/2010. Z kolei odsetek liczby uczniów klas pierwszych w szkołach zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych szkołach w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 29%. Był on zbliżony do poziomu odsetka uczniów klas pierwszych na terenie całego województwa małopolskiego, który w roku 2014/2015 wynosił 30%²⁰. Najniższy poziom, tj. 22%, wskaźnik ten osiągnął w roku 2013/2014. W przypadku ZSZ odsetek uczniów klas pierwszych w roku szkolnym 2014/2015 wynosił 31% i był niższy o 9 punktów procentowych w odniesieniu do roku 2009/2010, a w Technikum 29% (wzrost o 5 punktów procentowych w stosunku do roku bazowego).

W roku szkolnym 2009/2010 było ogółem 218 absolwentów, a w latach następnych: 235, 246, 262, 263 i 228, w tym absolwentów ZSZ kolejno: 50, 33, 43, 63, 41 i 57 oraz absolwentów Technikum – 130, 128, 125, 163, 163 i 124. Odsetek absolwentów szkół zawodowych dla młodzieży w odniesieniu do ogólnej liczby uczniów w roku 2014/2015 wynosił 24% i wzrósł o 1 punkt procentowy w porównaniu do roku bazowego. Natomiast odsetek absolwentów szkół zawodowych w stosunku do ogólnej liczby uczniów w tych szkołach w badanym okresie kształtował się na poziomie 29-30%. Był on o 5-6 punktów procentowych wyższy od odsetka absolwentów na terenie całego województwa małopolskiego, który wynosił 24%²¹.

Do egzaminów zawodowych mogło przystąpić w roku szkolnym 2009/2010 ogółem 182 uczniów, a w latach następnych (do 2013/2014) kolejno 161, 168, 226 i 209. Odsetek uczniów przystępujących do tych egzaminów wzrastał w badanym okresie z 88% w roku 2009/2010 do 96% w roku 2013/2014.

Analiza wskaźnika przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych²² w poszczególnych 18 zawodach, w których kształciła Szkoła i w których uczniowie przystępowali do egzaminów, wykazała, że w przypadku 4 zawodów (22%) do egzaminów przystąpiło mniej niż 90% uczniów²³, w przypadku 9 zawodów (50%) do egzaminów przystąpiło od 90 do 99% uczniów²⁴, natomiast w przypadku 5 zawodów (28%) wskaźnik ten osiągnął maksimum 100%²⁵.

W roku 2013/2014 egzamin zawodowy z wynikiem pozytywnym zdało 68% uczniów przystępujących do tego egzaminu. W porównaniu do roku bazowego nastąpił spadek tego wskaźnika o 6 punktów procentowych. W ZSZ w roku szkolnym 2009/2010 z przystępują-

¹⁸ Rok szkolny 2009/2010 przyjęto jako rok bazowy do porównań. Realizacja projektu rozpoczęła się w roku szkolnym 2010/2011.

¹⁹ Stan na koniec grudnia 2014 r.

²⁰ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie łączna liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i technicach uzupełniających na terenie województwa małopolskiego wynosiła 67 120, a łączna liczba uczniów klas pierwszych w tych typach szkół – 20 237.

²¹ Według danych uzyskanych z Kuratorium Oświaty w Krakowie w roku szkolnym 2014/2015 łączna liczba absolwentów w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa małopolskiego wynosiła 16 077.

²² Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

²³ Dotyczy uczniów ZSZ kształcących się w zawodach: elektromechanik pojazdów samochodowych (83%), elektryk (88%) oraz uczniów Technikum – technik elektronik (76%), technik urządzeń sanitarnych (79%).

²⁴ Dotyczy uczniów ZSZ kształcących się w zawodach – mechanik pojazdów samochodowych (91%), kucharz małej gastronomii (99%) oraz Technikum – technik obsługi turystycznej (90%), technik ekonomista (94%), technik budownictwa (95%), technik informatyk (97%), technik organizacji usług gastronomicznych (97%), technik elektryk (98%), kucharz (99%).

²⁵ Dotyczy uczniów Technikum kształcących się w zawodach: technik usług fryzjerskich, technik technologii żywności i ZSZ – cukiernik, operator-mechanik pojazdów i maszyn rolniczych, technolog robót wykończeniowych w budownictwie.

cych do egzaminu zawodowego ogółem 47 uczniów pozytywnie egzamin ten zaliczyło 34 (72%). W następnych latach egzamin zawodowy zdało: w roku 2010/2011 – 23 z 27 uczniów (85%), w roku 2011/2012 – 32 z 40 (80%), w roku 2012/2013 – 48 z 62 (77%) w roku 2013/2014 – 35 z 40 (88%). W Technikum w roku szkolnym 2009/2010 z przystępujących do egzaminu zawodowego ogółem 112 uczniów pozytywnie egzamin ten zaliczyło 84 (75%). W następnych latach odsetek uczniów zdających z wynikiem pozytywnym egzamin zawodowy był niższy: w roku 2010/2011 egzamin zaliczyło 71 ze 122 uprawnionych uczniów (58%), w roku 2011/2012 – 63 ze 112 (56%), w roku 2012/2013 – 79 ze 151 (52%) w roku 2013/2014 – 98 ze 156 (63%).

W badanym okresie zdawalność egzaminów przez uczniów ZSZ kształtowała się poniżej średnich dla województwa małopolskiego²⁶ (od 1 do 14 punktów procentowych), z wyjątkiem lat 2010/2011 oraz 2013/2014 (2 i 9,5 punktów procentowych powyżej średniej wojewódzkiej). Także zdawalność egzaminów przez uczniów Technikum była niższa niż średnie dla województwa²⁷ (od 10 do 19 punktów procentowych), z wyjątkiem roku 2009/2010 (9 punktów procentowych powyżej średniej).

Analiza średniej zdawalności egzaminów zawodowych za okres 5 lat szkolnych²⁸ dla 18 zawodów, w których uczniowie przystąpili do egzaminu, wykazała, że w przypadku 6 zawodów (33%) wskaźnik ten kształtował się poniżej 50%²⁹, w przypadku 1 zawodu (5%) wynosił 95%³⁰. Zdawalność dla pozostałych 11 zawodów mieściła się w przedziale od 59 do 89%.

(dowód: akta kontroli str. 155-158)

Wyniki egzaminów zawodowych były analizowane w Zespole w odniesieniu do uzyskanych przez uczniów województwa małopolskiego, a wnioski z tych analiz były prezentowane i omawiane na Radach Pedagogicznych. Ogólne wnioski z egzaminów z ostatnich dwóch lat szkolnych dotyczyły m.in. mobilizowania uczniów do poprawy obecności na zajęciach, sukcesywnego i konsekwentnego oceniania uczniów z bieżącego materiału oraz wykorzystywania zajęć pozalekcyjnych na doskonalenie wiedzy teoretycznej i praktycznych umiejętności.

(dowód: akta kontroli str. 127-154)

Uczniowie Technikum i ZSZ uzyskali w ramach projektu m.in. 1228 certyfikatów-zaświadczeń potwierdzających udział w kursach (976) i w stażach-wizytach zawodowców (252). W roku szkolnym 2010/2011 otrzymało je 124 uczniów Technikum (25,2%) i 11 uczniów ZSZ (10,6%), w następnych latach kolejno: 113 (24,5%) uczniów Technikum i 24 (20%) ZSZ, 239 (40,5%) uczniów Technikum i 27 (15,7%) ZSZ, 248 (49,8%) uczniów Technikum i 23 (14,7%) ZSZ, a w roku szkolnym 2014/2015 (do grudnia 2014 r.) - 83 (18,1%) uczniów Technikum i 20 (12,1%) uczniów ZSZ.

Spośród uczniów, którzy w ramach projektu uczestniczyli w kursach (od jednego do pięciu) trzech było uczestnikami etapu wojewódzkiego olimpiady wiedzy technicznej, jedna uczennica zajęła II miejsce w etapie wojewódzkim olimpiady wiedzy o żywności i żywności, jedna uczennica była finalistką Ogólnopolskiego Konkursu Fryzjerskiego, jeden uczeń został laureatem (jednym z 25) międzynarodowego konkursu dla młodych programistów Google Code-in 2014.

(dowód: akta kontroli str. 155-156, 198-199)

W PRS dla Technikum i ZSZ (z września 2012 r.) zapisano m.in., że zakres monitoringu obejmuje badanie losów absolwentów poprzez ankietowanie przez Wojewódzki Urząd Pracy (WUP) i wywiady z absolwentami. WUP od 2009 r. corocznie przeprowadzał w Zespole

²⁶ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w zasadniczych szkołach zawodowych na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła kolejno: 86%, 83%, 81%, 84%, 78%.

²⁷ Wskaźniki ustalono na podstawie wyników Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie zamieszczonych na stronach internetowych <http://www.oke.krakow.pl/inf/staticpages/index.php?page=20081007120843758>. Średnia zdawalność egzaminów zawodowych w technikum na terenie województwa w latach 2009/2010 – 2013/2014 wynosiła, odpowiednio, 66%, 68%, 69,5%, 71%, 73%.

²⁸ Dotyczy lat szkolnych 2009/2010 – 2013/2014.

²⁹ Dotyczy zawodów Technikum – technik urządzeń sanitarnych (9,1%), technik obsługi turystycznej (22%), technik elektryk (24%), technik technologii żywności (33%), kucharz (48%) oraz ZSZ – elektryk (43%).

³⁰ Dotyczy zawodu Technikum – technik budownictwa.

badanie ankietowe uczniów ostatnich klas, będące pierwszym etapem badania realizowanego przez ten Urząd w ramach projektu „Twój zawód. Twoja przyszłość?”. Zespół posiadał raport z takich badań tylko za rok szkolny 2009/2010. Z raportu tego wynikało m.in., że:

- badaniem objętych było 132 uczniów, w tym 20 uczniów ZSZ i 112 Technikum;
- jako powód wybrania nauki w swoim zawodzie najczęściej uczniów wskazało zainteresowanie zawodem³¹ (55% badanych i wynik ten był o 6 punktów procentowych mniejszy od średniej w Powiecie Myślenickim) oraz położenie szkoły w pobliżu miejsca zamieszkania (43% badanych, tj. o 5 punktów procentowych więcej od średniej w Powiecie), a 8% jako jeden z czynników wskazało brak wolnych miejsc w innej szkole (taki sam poziom był w Powiecie);
- ten sam zawód wybrałoby 52% uczniów (o 11 punktów procentowych mniej od średniej w Powiecie Myślenickim), a nie wybrałoby 40% (z tego 15% „zdecydowanie nie” i 25% „raczej nie”, tj. więcej od średniej w Powiecie odpowiednio o 6 i 4 punkty procentowe);
- 35% uczniów miało już zagwarantowaną pracę w zawodzie (z tego około ¼ tam gdzie odbywali praktyczną naukę zawodu), 10% planowało założenie własnej firmy a 46% (o 11 punktów procentowych więcej od średniej w Powiecie) stwierdziło, że będzie szukało jakiegokolwiek pracy;
- kontynuowanie nauki w zawodzie po skończeniu szkoły planowało 11% uczniów (o 8 punktów procentowych mniej od średniej w Powiecie), 17% wyraziło chęć dalszej nauki ale w innym zawodzie (o 6 punktów procentowych więcej od średniej w Powiecie), natomiast 15% nie planowało dalszej nauki (poziom o 1 punkt procentowy mniejszy od średniej w Powiecie);
- 19% uczniów planowało wyjechać na dłuższy okres lub na stałe do pracy (o 5 punktów procentowych mniej od średniej w Powiecie);
- zamiar przystąpienia do egzaminu zawodowego wyraziło 93% uczniów (w tym 67% „zdecydowanie tak”, tj. o 12 punktów procentowych mniej od średniej w Powiecie);
- 52% uczniów Technikum stwierdziło, że ważniejszym egzaminem jest matura, 18% że egzamin zawodowy, a dla 30% oba egzaminy były tak samo ważne.

Nie otrzymywano wyników II etapu „badanie losów absolwentów”, który według założeń projektu realizowany jest przez WUP w odstępie 12 miesięcy od ukończenia szkoły na grupie wylosowanej spośród uczestników I etapu. Zespół dysponował jedynie publikacjami wydanymi przez WUP i mógł korzystać z opracowań zamieszczonych na stronie internetowej WUP.

W listopadzie 2014 r. w Zespole zostało też przeprowadzone badanie ilościowe i ankietowe uczniów ZSZ w ramach projektu „Badanie losów absolwentów szkół zawodowych”, prowadzonego przez Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie (danych dot. tych badań nie otrzymano).

(dowód: akta kontroli str. 68-71, 78-80, 155-156, 250-275)

Zespół stale współpracował ze szkołami zawodowymi z terenu powiatu myślenickiego biorącymi udział w projekcie. Współpraca polegała głównie na kontaktach liderów szkolnych w trakcie spotkań organizowanych w Powiatowym Biurze Projektu, bieżących kontaktach telefonicznych i mailowych oraz wzajemnych wizytach odbywanych m.in. w związku z uzgodnieniami dotyczącymi organizacji kursów – zwłaszcza w zakresie możliwości przyjęcia uczniów na wolne miejsca.

(dowód: akta kontroli str. 164)

W badanym okresie współpracowano z około 80 przedsiębiorcami działającymi na terenie województwa małopolskiego, w zakresie organizacji dla uczniów Technikum praktyk zawodowych w branżach: informatyczno-elektronicznej, turystyczno-gastronomicznej, mechaniczno-mechatronicznej, usługowej i budowlanej. Zespół kierował poszczególnych uczniów na odbycie praktyki w danym zakładzie na podstawie umów. Organizowano też spotkania z przedsiębiorcami m.in. ze Strefy Przemysłowej miasta Dobczyce, w celu ustalenia możliwości odbycia wizyt i wycieczek tematycznych oraz praktyk uczniów, a także stwarzania możliwości zatrudnienia przez nich uczniów po ukończeniu szkoły.

(dowód: akta kontroli str.165-173)

³¹ Uczniowie mogli udzielić więcej niż jednej odpowiedzi.

Zespół stale promował prowadzone szkolnictwo zawodowe na stronie internetowej, a także poprzez uaktualniane corocznie plakaty i foldery. Na stronie internetowej i w prasie zamieszczano również ogólne informacje o projekcie, podkreślając, że uczestniczenie w nim umożliwi uczniom podniesienie kwalifikacji zawodowych i zdobycie dodatkowych umiejętności m.in. podczas kursów i wizyt zawodoznawczych, a także poprawiło bazę dydaktyczną Zespołu.

(dowód: akta kontroli str. 160-161, 223-237)

Z wyjaśnień lidera szkolnego projektu wynika, że realizacja projektu przebiegała bez większych problemów dzięki dobrej współpracy z Biurem Powiatowym Projektu i liderami szkolnymi w innych szkołach zawodowych Powiatu. Utrudnienia spowodowane były głównie zmianami wprowadzanymi na drukach dokumentacji kursów i zmianami do porozumień z firmami przeprowadzającymi kursy w szkole. Występowały także przy ustalaniu ostatecznych list osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w danej formie wsparcia (głównie w kursach), ze względu na częste zmiany decyzji w tym zakresie przez uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 244, 245)

Dyrektor Zespołu wyjaśnił, że doświadczenia zdobyte w trakcie realizacji projektu będą pomocne w ustalaniu kierunków i zawodów proponowanych przyszłym uczniom i promocji kształcenia zawodowego, a także rozszerzeniu współpracy z przedsiębiorcami oraz że każda forma wsparcia była atrakcyjna dla uczniów i przydatna w promocji szkoły i wszystkie te formy warto byłoby kontynuować. Zaznaczył przy tym, że najwięcej satysfakcji przynosiłyby kursy zawodowe, które pozwalają ich uczestnikom zdobywać dodatkowe umiejętności i poprawiają zdawalność egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, co powoduje większą mobilność absolwentów i konkurencyjność na rynku pracy.

(dowód: akta kontroli str. 238, 240- 241)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zespołu w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli³² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

W związku z brakiem uwag do kontrolowanej działalności i wniosków pokontrolnych Najwyższa Izba Kontroli nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, dnia 25 czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Jan Kosiniak
Wicedyrektor

Kontroler

Aleksandra Trojak
Główny specjalista kontroli państwowej

³² Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.